

AVG Explosieven Opsporing Nederland

De Grens 7 - 6598 DK Heijen
Prof. Asserweg 24 - 5144 NC Waalwijk
Postbus 160 - 6590 AD Gennep
K.v.K. Venlo 12029421
Tel. : 0416-700220
oce@avg.eu
www.explosievenopsporing.com

PROCES-VERBAAL VAN OPLEVERING GEKANALISEERDE HOLLANDSE IJSSEL

Opdrachtgever	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Documentcode	1756131-PVO-01
Aantal pagina's	9 (inclusief bijlagen)
Datum:	25-07-2017
Versie	Definitief

Opsteller:
Dhr. H. van Driel
Coördinator OCE

Vrijgegeven door:
Dhr. M. Jochoms
Senior OCE-deskundige
Paraaf

Geaccordeerd:
Dhr. J.W.J. de Beer
Manager OCE
Paraaf

INHOUDSOPGAVE

1	WERKZAAMHEDEN	3
1.1	OMSCHRIJVING EN DOEL VAN OPDRACHT.....	3
1.2	UITGEVOERDE PROCESSEN	3
1.2.1	Waterbodemdetectie met een multi-sensor systeem met GPS	3
1.2.2	Analyse en interpretatie van verzamelde meetdata	4
1.2.3	Het analoog detecteren onderwater met actieve en passieve detector	4
1.2.4	Het benaderen van verdachte objecten	5
1.2.5	Het identificeren en verwijderen van de objecten	5
1.2.6	Controlemetingen	5
2	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
2.1	UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN	6
2.2	TOEGEPASTE VEILIGHEID- EN BESCHERMENDE MAATREGELEN	7
2.3	AANGETROFFEN EXPLOSIEVEN EN STRATEGISCH SCHROOT	7
2.4	EINDCONCLUSIE EN VRIJGAVE	7
3	BIJLAGEN	8
3.1	OVERZICHTSTEKENINGEN OPSPORINGSGEBIED LOCATIE "OUDEWATER" GEKANALISEERDE HOLLANDSE IJSSEL	8

1 WERKZAAMHEDEN

1.1 OMSCHRIJVING EN DOEL VAN OPDRACHT

Door het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is opdracht verleend aan AVG Explosieven Opsporing Nederland om een explosievenonderzoek uit te voeren naar de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (hierna: CE) ter plaatse van de verdachte locatie "Oudewater" binnen het project Gekanaliseerde Hollandse IJssel.

De aanleiding van dit explosievenonderzoek is een vooronderzoek door AVG met projectcode 1462068-VO-02. Hierin wordt aangegeven dat in het onderzoeksgebied naar alle waarschijnlijkheid explosieven uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig kunnen zijn. Het specifieke opsporingsgebied is volgens dit rapport verdacht verklaard op afwerpmunitie.

Het doel van de uitgevoerde werkzaamheden is om de geplande baggerwerkzaamheden veilig uit te kunnen voeren binnen het opsporingsgebied. De resultaten van dit onderzoek naar conventionele explosieven, zijn verwerkt in dit proces verbaal van oplevering.

Het proces-verbaal van oplevering heeft als basis:

- **Projectplan met kenmerk: 1556042-PP-01**
- **Historisch vooronderzoek AVG met kenmerk: 1462068-VO-02**
- **Detectierapport AVG met kenmerk: 1556042-DR-01**

1.2 UITGEVOERDE PROCESSEN

Voorafgaand aan de uitvoering van onderstaande processen is door AVG een projectplan opgesteld, welke aantoonbaar is goedgekeurd door de opdrachtgever en door de gemeente Oudewater waarbinnen het opsporingsgebied is gelegen.

Het gehele onderzoek naar conventionele explosieven bestond uit de navolgende werkzaamheden:

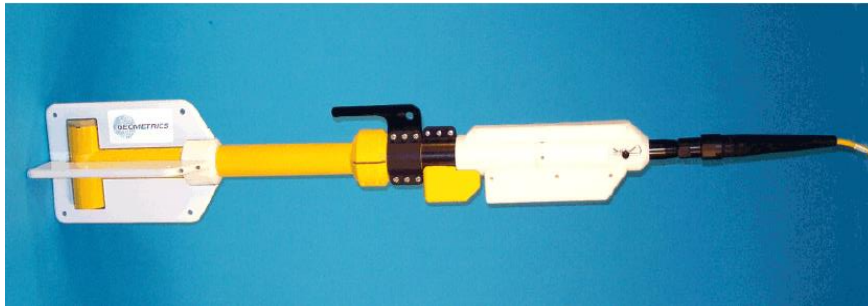
- 1.2.1. Waterbodemdetectie met multi-sensor systeem met GPS
- 1.2.2. Analyse en interpretatie van verzamelde meetdata
- 1.2.3. Het analyseren van de verzamelde data
- 1.2.4. Het analoog detecteren onderwater met actieve en passieve detector
- 1.2.5. Het benaderen van objecten
- 1.2.6. Het identificeren van de objecten

1.2.1 Waterbodemdetectie met een multi-sensor systeem met GPS

Voorafgaand aan de detectie is vastgesteld welke meetmethode meest geschikt was voor het onderzoeksgebied. De validatie vond plaats op basis van: de materiaalsoort van mogelijk aan te treffen explosieven (ferro- of non-ferrometalen), locatie specifieke informatie. Op grond van de beschikbare informatie bleek waterbodemdetectie met magnetometers de meest geschikte meetmethode.

Het multi-sensorsysteem is een samenvoeging van 3 magnetometervissen model G882 met meetprincipe Cesium Vapor (20.000 tot 100.000 nt) welke horizontaal in 1 lijn met een onderlinge afstand van 2,0m zijn gemobiliseerd. Het systeem is samen met een 06-GPS RTK ontvanger gekoppeld aan een datalogger en gemonteerd op een peilvaartuig. Het systeem is door water voortbewogen. Magnetometers meten verstoringen van het magnetisch veld die worden veroorzaakt door ferro-metalen. De mogelijkheid aan te treffen explosieven bevatten allen ferro-metalen (ijzerhoudende metalen). Tijdens

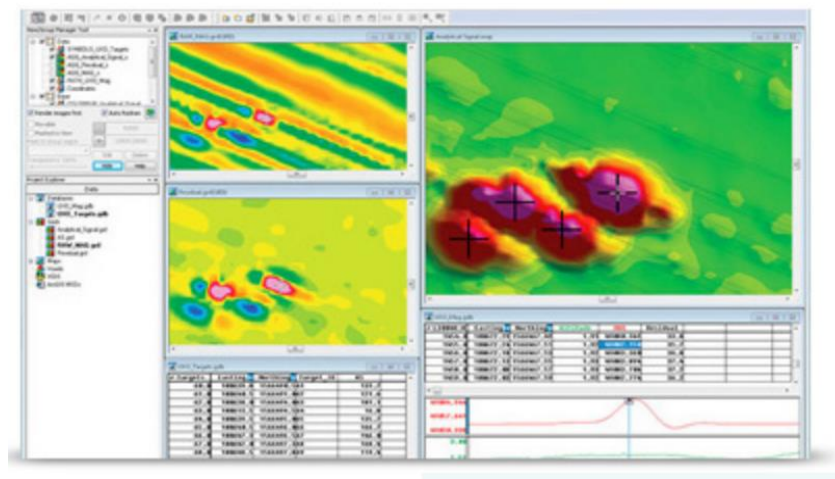
de metingen zijn aan gedetecteerde anomalieën direct GPS/RD coördinaten gekoppeld. Meetgegevens van de 3 magnetometervissen werden opgeslagen in een datalogger waarna de gegevens in een later stadium zijn geanalyseerd in een speciaal voor dit doel ontwikkeld computerprogramma.

Afb. 1. – Magnetometervis G-882 Cesium Vapor Magnetometer

1.2.2 Analyse en interpretatie van verzamelde meetdata

Het evaluatieprogramma Oasis Montaj UXO Marine heeft de mogelijkheden om ferro objecten te analyseren middels de verkregen data uit de waterbodemdetectie. Hierbij wordt de magnetische verstoring van het verdacht object weergegeven in een totaal veld en gradiëntmeter (dit principe is niet gebaseerd op de afwijking van het aardmagnetisch veld maar op het magnetisch veld van het ferro-object zelf). Door het evaluatieprogramma zijn ferro-verstoringen als significant aangemerkt. Middels de 1D (non-linear) analyse in het evaluatieprogramma is de positie en omvang bepaald van de magnetische verstoring. Middels de 2D analyse is te verwachten diepte van de geselecteerde magnetische verstoringen berekend. De data van deze analyse werd weergegeven in een aantal abstracte parameters die door een senior OCE deskundige, stuk voor stuk, zijn geïnterpreteerd. De door de senior aangemerkte verdachte ferro-objecten zijn opgenomen in objectlijsten onder vermelding van o.a. GPS/RD coördinaat, diepteligging, magnetisch volume/gewicht.

Afb. 2. – voorbeeld evaluatieprogramma Oasis montaj

1.2.3 Het analoog detecteren onderwater met actieve en passieve detector

Voor het lokaliseren van verdachte objecten en de analoge detectiewerkzaamheden (white spots) is, zoals omschreven in het projectplan, gezocht met een magnetometer of actieve onderwaterdetector, merk Ebinger, type UWEX-725 en EWX 725K en de Ebinger MAGNEX 130B. De effectieve zoekdiepte van de actieve onderwater detector, Ebinger UWEX 725(K), is 0,4 meter. De effectieve zoekdiepte van de magnetometer, MAGNEX 130B is 2,0 meter. Met deze apparatuur is gezocht naar onregelmatigheden die worden veroorzaakt door metalen voorwerpen die bij het aantreffen daarvan direct zijn benaderd.

Afb.3 - Een voorbeeld UWEX 725 K

Afb.4 - Een voorbeeld MAGNEX 130B

1.2.4 Het benaderen van verdachte objecten

In het gedetecteerde opsporingsgebied zijn objecten waargenomen die overeenkomsten vertoonden met verstoringen van het aardmagnetische veld die door explosieven veroorzaakt kunnen worden. Afhankelijk van de grote en diepteligging van de gedetecteerde objecten zijn deze met de hand vrijgemaakt van slib of “vrij gespoten van slib” met behulp van een lage druk pomp.

1.2.5 Het identificeren en verwijderen van de objecten

Nadat de gedetecteerde objecten zijn benaderd is er voor alle aangetroffen objecten een identificatie mogelijk geweest door de op het project aanwezige senior OCE deskundige. Na identificatie zijn de verdachte objecten verwijderd.

1.2.6 Controlemetingen

Controle metingen werden na verwijdering van verstoringen uitgevoerd met een magnetometer of actieve onderwaterdetector, merk Ebinger, type UWEX-725 en EWX 725K en de Ebinger MAGNEX 130B.

2 ONDERZOEKSRESULTATEN

2.1 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

De situatie en omstandigheden ter plaatse waren bepalend voor de manier waarop de opsporingswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Als uitgangspunt is gesteld dat de vervolgwerkzaamheden, na de explosievenwerkzaamheden van AVG op een veilige manier doorgang kunnen vinden.

Algemeen:

Het opsporingsgebied bestond uit een verdachte locatie "Oudewater" in het project gekanaliseerde Hollandse IJssel. Per 1 januari 2013 is het beheer en onderhoud van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel overgegaan van Rijkswaterstaat naar het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Voor de gekanaliseerde Hollandse IJssel zijn onderhoudsbaggerwerkzaamheden gepland. AVG heeft in een eerder stadium een detectie uitgevoerd naar afwerpmunitie in CE verdachte locaties.

Detectie:

In 2015 is in vanaf week 32 een waterbodemdetectie uitgevoerd door AVG/Deep B.V. De verdachte locaties zijn gedetecteerd met een multi-sensor systeem G-882 Cesium Vapor Magnetometer. Het detectiesysteem werd met een vaste opstelling door het meetvaartuig "Loeve" voortbewogen door het water. De verkregen meetdata werd opgenomen met een datalogger type QPS Qinsy v. 8.1. De locaties van gedetecteerde magnetische verstoringen werden vastgelegd met RTK-GPS met 06-GPS correctie signalen (Novatel). Om significante objecten te kunnen aanmerken als verdacht is de detectiedata geïnterpreteerd met het evaluatieprogramma Oasis Montaj 5.0 en 8.2. Voor afwerpmunitie vanaf 50kg is geïnterpreteerd op een magnetische massa van 20kg. Voor afwerpmunitie vanaf 250lbs is geïnterpreteerd op een magnetische massa van 62,5 kg. Door de senior OCE deskundige van AVG is de detectiedata gecontroleerd op bruikbaarheid en zijn na de interpretatie en analyse zijn in het betreffende opsporingsgebied "Oudewater" 22 verdachte verstoringen gelokaliseerd. De resultaten van dit onderzoek zijn vervolgens beschreven in een detectierapport met kenmerk 1556042-DR-01 met het advies de verdachte verstoringen te benaderen en te identificeren.

Afb. 5. – meetvaartuig "Loeve"

Aanvullende informatie tijdens het onderzoek:

Uit een RWS-Bestek U1707 blijkt dat binnen het opsporingsgebied "Oudewater" op diverse locaties in 1976 baggerwerkzaamheden zijn uitgevoerd tot aan -2,30NAP. Na een analyse van deze aangeleverde gegevens blijkt dat een OCE vervolgonderzoek (benaderen) in eerste instantie niet meer noodzakelijk is vanwege een aan te houden werkgrens. In 2017 komt naar voren dat op de verdachte locatie "Oudewater" alsnog dieper gebaggerd gaat worden tot max. -2,70 NAP. Derhalve is uit veiligheidsoverwegingen alsnog opdracht gegeven om 22 verdachte objecten te benaderen en te identificeren door OCE Duikers.

Benaderen en identificeren door OCE Duikers:

De 22 verdachte objecten te Oudewater zijn vanuit de kade op het terrein van Machinefabriek De Hollandse IJssel benaderd. Na het plaatsen van een duikcontainer zijn de objecten in totaal 3 werkdagen benaderd door OCE duikers. Hierbij is na identificatie, de gevonden ferro vervuiling, uit het opsporingsgebied verwijderd met de hand. Alle gedetecteerde verdachte verstoringen zijn door OCE duikers geïdentificeerd door op het project aanwezige senior OCE deskundige. De vondsten bestonden voornamelijk uit afval zoals; pijpen/staven, ijzeren emmers, puin (rode bakstenen), staalkabels en/of restanten kabels.

Afb. 6. – Benaderingen door OCE duikploeg

2.2 TOEGEPASTE VEILIGHEID- EN BESCHERMENDE MAATREGELEN

Veiligheid- en beschermende maatregelen zijn gedurende het gehele explosievenonderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen zoals gehanteerd door het ministerie van Defensie en beschreven in het VS 9-861.

2.3 AANGETROFFEN EXPLOSIEVEN EN STRATEGISCH SCHROOT

Tijdens de werkzaamheden van AVG zijn geen explosieven of strategisch schroot aangetroffen..

2.4 EINDCONCLUSIE EN VRIJGAVE

Het opsporingsgebied, zoals weergegeven in de overzichtstekeningen (bijlage 3.1) zijn onderzocht op de aanwezigheid van conventionele explosieven tot een diepte van 3,00m -NAP. De onderzochte locaties zijn afgezocht om de in de toekomst geplande baggerwerkzaamheden veilig uit te kunnen voeren. De aangetroffen verstoringen zijn door OCE duikers geïdentificeerd en verwijderd. AVG Explosieven Opsporing Nederland verklaart dat met de gebruikte onderzoeksmethode, verder geen verdachte objecten zijn gesignaleerd in het onderzochte gebied. Derhalve wordt het onderzochte opsporingsgebied, volgens de overzichtstekeningen (bijlage 3.1) vrijgegeven in munitie technische zin voor het uitvoeren van vervolgwerkzaamheden.

AVG Explosieven Opsporing Nederland kan niet garanderen dat na afronding van dit onderzoek door eventueel dumping c.q. ontwikkelingen nog conventionele explosieven in het gevrijwaarde gebied terecht komen.

3 BIJLAGEN

3.1 OVERZICHTSTEKENINGEN OPSPORINGSGEBIED LOCATIE "OUDEWATER" GEKANALISEERDE HOLLANDSE IJSSEL

PROCES-VERBAAL VAN OPLEVERING EXPLOSIEVENONDERZOEK GHIJ - OUDEWATER

Legenda

Gevrijwaard tot 3,00 m -NAP

012,52550

Meters

N

AVG AVG Explosieven Opsporing Nederland Postbus 180 6590 AD Gennep	Explosievenonderzoek Gekanaliseerde Hollandsche IJssel Gemeente Oudewater Oudewater
HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Poldermolen 2 3994 DD Houten	Projectnummer: 1756131 Tekeningnummer: TPVO-01 -Oudewater Formaat: A3 Getekend: Menno Abee Datum: 24-7-2017 Voor akkoord: Hans de Beer

Deze tekening is eigendom van AVG Explosieven Opsporing Nederland. Het is de opdrachtgever vrij om deze tekening te gebruiken opgesteld met behoeven van rapporten en aanvragen. Van deze tekening mag niet worden verspreid of anderszins openbaar gemaakt. Het is de opdrachtgever vrij om deze tekening te kopiëren en te verspreiden. Het is de opdrachtgever vrij om deze tekening te kopiëren en te verspreiden. Het is de opdrachtgever vrij om deze tekening te kopiëren en te verspreiden.